

Pannakadadael Dagiti Papaya Babaen Kadagiti *Thrips parvispinus* (Karny)

Idi 2006, ti *Thrips parvispinus* damo a naduktalan idiy Puna, Hawai'i (E. Villalobos, M. Wright, and S. Swift, public presentation, September 2007). Idi 2010, naobserbar pay ti nakaru nga inpestasion iti O'ahu a nakaigapuanan ti napalalu a nakadadaelan dagiti bungbunga ken bulbulong dagiti papaya. Dagitoy dagiti napaliwan a simptoma kadagiti sabong, bunga, ken bulong dagiti papaya kadagidi taltalon a napakaruan ti kaadda ti *T. parvispinus*. Naipagarup a ti *T. parvispinus* gapuananna dagitoy sumaganad a kita ti pannakadadael.

Pannakadadael dagiti naganus a bunga dagiti papaya babaen iti pannangan dagiti thrips iti rabaw ken uneg dagiti kattubo a sabong. Sinnialam ti naglammaanda.

Nakaru a naglammaanda kadagiti bunga, a gapuanan ti napalalu nga inpestasion dagiti thrips ken pananganda kadagiti sabong dagiti papaya.

Naalas a langa ken lamma kadagiti kattubo a sabong.

Ti paset a naglammaan dumakdakkal apaman a dumakkel met ti bunga. Daytoy a kita ti pannakadadael nalaka a makariro a gapuanan ti nalabbaga ken nangisit a dippig nga ulmog (mite).

Pagilasinan ti nadadael dagiti thrips: Makita a dagiti bulong rutay-rutayda ken naalas ti langada. Ti paragpag dagiti bulong lutto-luttokda ken umamariyo dagiti giwang iti igid dagiti bulong.

No mabaybay-an ti pannakataming, ti intero a tuktok ti mula mabalin a maapektaran. Maipagarup a dagiti giwang ti bunga iti puon gapuanan ti nakaru a pannakadadael idi dagiti sabsabong babaen iti panagtaraon dagiti thrips. Nupay kasta, ti maipagarup a pannaka-abort dagiti sabong a gapuanan dagiti thrips nasken ti ad-adupay a pannakaadal. Obserbarem dagiti talonmo a kitaem no addada dagiti malasin a kabbaro a panagdadael dagiti thrips.

Maipagarup a dinadael dagiti thrips iti natimbukel a murdong ti bunga.

Naipadakkal a panangkita iti nataengan a *Thrips parvispinus* (Karny) iti papaya. Dagiti thrips babassitda nga insekto ken narigatda a mailasin ken makita.

Iturongmo ti pagpasuyot kadagiti sabong ken dumakkel nga ubbot ti mula a papaya. Ditoy ti pagyanan dagiti *T. parvispinus* ken pagtaraonanda. Agusarka iti maipalubos nga insektisido a napigsa para kadagiti thrips. Dagiti ubbot ti papaya ken babassit a bungbunga addaanda iti langa a wax ken narigat a mabasa. Masapul nga usaren ti surfactant a kas iti Latron B-1956 tapnon mapasayaat ti pannakababasa dagiti bulong ket ipaayna ti nasayaat a panagkontrol.

Dagiti Mairekomendar

- Ammoem dagiti pagilasinan kadagiti dinadael dagiti thrips. Maysa a nalawag a pagilasinan iti dinadael dagiti thrips ket ti naalas a langa dagiti naganus a bulong.
- Masansan a pasiarem dagiti talon ket usigem ti panagdakkal dagiti naganus para iti nasapa a pannakaammo iti pannakadadael.
- Dagiti thrips aggian ken agtaraonda kadagiti apagbusel a sabong ken dumakkel nga ubbot ti papaya. (personal a pannakisarsarita ni Villalobos)
- Dagiti thrips tudoken ken susupenda a kanen ti lasag dagiti apagbusel a sabong ken naganos a bulong ti papaya.
- Ti panangiturongmo ti pagpasuyot kadagiti sabong ken agdakkal nga ubbot ti mula a papaya makatulong iti napigpigs a pannakaparmek iti ayan ken pagtaraonan dagiti thrips.
- Pagsisinnublatem nga usarem dagiti maipalubos nga insektisido kadagiti nadumaduma a klase ti IRAC mode-of-action tapnon kumapoy ti resista dagiti insekto.

Ti maibayag a nakaru nga inpestasion dagiti thrips mabalin nga ibanagna ti pannakadadael ti amin a bunga iti puon. Dagiti agkuskusapu ken kaslang piglapiglat nalaka a makariru a kas gapuanan dagiti ulmog wenna naipasuyot a phytotoxicity.

Daytoy a poster inaramidda Jari Sugano, Randall Hamasaki, Ethel Villalobos, Ming Yi Chou, Mark Wright, Steven Fukuda, Sabina Swift, Stephen Ferreira, Dick Tsuda, Maria Derval C. Diaz-Lyke ken Stuart T. Nakamoto idiy University of Hawai'i iti Manoa, College of Tropical Agriculture and Human Resources, iti pannakikadua ti Hawaii Papaya Industry. Ti pondo, tulong a naggapu iti Agensia ti USDA Risk Management. Dakkel a panagyaman kadagiti miembro ti Hawaii Papaya Industry Association (HPIA), isuda a nangipaay iti panangasibay ti LIFE and RMH kadagiti talonda ken dagiti agtaltalon.

